

I småländska diktares sällskap

Maria Kanje

Kalmar läns museum
Projekt rapport 2022

Familjen Kamprads stiftelse

The Kamprad Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

Familjen Kamprads stiftelse

The Kamprad Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

I småländska diktares sällskap

Författare
Foto
Layout
Utgivare

Maria Kanje
Maria Kanje
Stefan Siverud
Kalmar läns museum 2022

Bakgrund

Tidigare projekt med stöd från Familjen Kamprads stiftelse

Kalmar läns museum har under flera år, tack vare medel från Familjen Kamprads stiftelse, haft förmånen att arbeta med äldre i Småland på olika sätt.

Vi har hållit studiecirklar på äldreboenden och träffpunkter, rest länet runt med ett minnesprogram om beredskapstiden och tagit emot grupper av äldre på läns museet för anpassade visningar av olika utställningar i dialogform följt av trivsamt samvaro med kaffe och hembakat kaffebröd i museets kafé. Vi har också haft förmånen att kunna arbeta med äldre länsbor som medproducenter till utställningen På vakt mot supermakt – Kallt krig och varmt vardagsliv i Kalmar län 1946–1991 – som visades på läns museet 2018–2021. I utställningen utgjordes en betydande del av våra medproducenters berättelser, minnen, föremål och fotografier.

I småländska diktares sällskap

”Flera av våra mest älskade och folkkära författare och poeter kommer från Småland. Visst hade världen varit lite fattigare utan författare som Vilhelm Moberg, Astrid Lindgren, Margareta Strömstedt, Karin Wahlberg och Majgull Axelson? Eller utan poeter som exempelvis Pär Lagerqvist, Karl Vennberg och Bo Setterlind?”

Vår idé är att sätta ihop ett timslångt program som består av småländska diktares mest älskade texter och framföra detta program på träffpunkter och äldreboenden i Kalmar län – alternativt på Kalmar läns museum om det finns grupper som vill göra en utflykt hit.

Programmet, som genomförs av en person från läns museet, kan till exempel innehålla Astrid Lindgrens beskrivning av vad som står på bordet på ett ”redigt” småländskt kalas, Kristinas berörande brev hem från Amerika i Vilhelm Mobergs utvandrarserie, Karin Wahlberg och Majgull Axelsons beskrivningar av livet i småländska småstäder under 1950- och 1960-tal och Pär Lagerqvists finstämda lyrik. Vi ser till att det finns en spridning i genrer, ämnen och bland de författare/poeter vi väljer så att programmet innehåller något för alla. Mellan uppläsningarna pratar vi tillsammans om diktarna och tiden de levde och verkade i – kort sagt; om den lokala historien och kulturarvet som ju också är deltagarnas egen historia.

Självklart finns det också möjlighet för deltagarna att före vårt besök eller i samband med det ”beställa” önskedikter de gärna vill höra. Programmet kan också kompletteras med en frågesport av typen Vem skrev vad? Syftet med programmet är väcka minnen till liv, skapa igenkänning och ha en fin, trygg och trivsamt stund tillsammans. Vi kommer att gå ut och erbjuda programmet till Kalmar läns tolv kommuner samtidigt så att alla har samma chans att boka in sig.”

Så beskrev vi idén till projektet I småländska diktares sällskap som Familjen Kamprad beviljade medel till 2020. På grund av Covid-19 startade projektet senare än planerat och vi har också fått pausa inplanerade högläsningbesök vid ett par tillfällen på grund av hårdare restriktioner till följd av ökad smittspridning i regionen. Projektiden förlängdes därför till 30/8 2022. Den 15 juni 2022 genomfördes det sista av totalt 30 högläsningbesök.

Förberedelser och fortbildning

Jag började med att kontakta olika personer och organisationer för att få tips på litteratur, metodik och förhållningssätt för att högläsningens besöken skulle bli så givande som jag önskade. Följande personer och organisationer har varit till stor hjälp och vägledning i mitt arbete:

- Ami Andersson, regionförfattare, Litteraturnod Vimmerby – Region Kalmar läns plattform för litteraturutveckling.
- Karina Helmersson, projektledare för Studieförbundet Vuxenskolas treåriga projekt Läs-lust hela livet där 70 högläsare från Kalmar län regelbundet läst för äldre med demenssjukdom på träffpunkter och äldreboenden.
- Mia Lindgren, omsorgsutvecklare i Södermöre kommun, Kalmar kommun.
- Ulrica Mellteg, bibliotekarie vid biblioteket i Kalmar och ansvarig för den litteratur som specifikt handlar om Kalmar län.
- Veronika Nilsson, biträdande bibliotekschef i Kalmar och med mångårig erfarenhet av högläsning för högläsning för äldre.
- Lotta Tebäck, bibliotekarie, huvudbiblioteket i Kalmar, ansvarig för Lättläst-böcker.

En av deltagarna i Gamleby betraktar en av bilderna på de författare vars texter var med i frågesporten.

Jag har också tagit del av följande källor som ger handfasta råd och tips om vad man ska tänka på när man läser för äldre och/eller personer med demenssjukdom. Källorna avlästa i september 2021.

https://www.mtm.se/contentassets/3b0dd391ea36445c809b94b55cbe7757/lasa-tillsammans_webb.pdf

<https://www.linkoping.se/uppleva-och-gora/bibliotek/latt-att-lasa-pa-olika-satt/hoglasning-for-aldre/>

<https://news.cision.com/se/centrum-for-lattlast/r/latt-lasning-lugnar-aldre-med-demens.c538904>

<http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:213429/FULLTEXT01.pdf>

Kontentan av intervjuer med ovanstående personer och genomläsning av ovanstående källor var att en lässtund ska genomföras i en miljö som är trygg och välkänd för deltagarna, i lugn och ro. Det bör inte vara för många deltagare i gruppen – alla ska kunna bli sedda och komma till tals. Vidare bör texter som handlar om välbekanta platser och den tid då deltagarna var unga och friska prioriteras.

Med detta vid handen satte jag ett tak på max 8 deltagare per lässtund. Jag gav mig också ut på jakt efter passande texter i årskrönikor, hembygdsböcker och liknande för att hitta så lokalt material som möjligt. Det har tagit extra tid i anspråk att hitta delvis nya, lokala texter till varje

besök – men sett till respons och igenkänning har det varit mödan värt! Jag satte också ihop en frågesport med bilder på småländska författare som skulle paras ihop med texter de hade skrivit.

Inbjudan till träffpunkterna

Jag skickade ut en inbjudan till enhetschefer och träffpunktsansvariga i alla Kalmar läns tolv kommuner samtidigt och var tydlig med att det var principen först till kvarn som gällde vid bokning. På så sätt fick alla samma chans. De 30 läsbesöken blev snabbt fullbokade och jag hade en kölista på ett tiotal träffpunkter som jag inte har kunnat besöka inom projektets ram. Jag valde tisdagar som min Kampraddag och gjorde ett schema för besöken. Detta schema fick sedan delvis göras om på grund av Covid-19. Detta har lett till att mer tid har fått läggas på administration jämfört med tidigare projekt finansierade av Familjen Kamprads stiftelse. Jag skickade ut en digital affisch med reklam för läsbesöket som personalen anslog på de olika träffpunkterna.

För inbjudan, se bilaga 1.

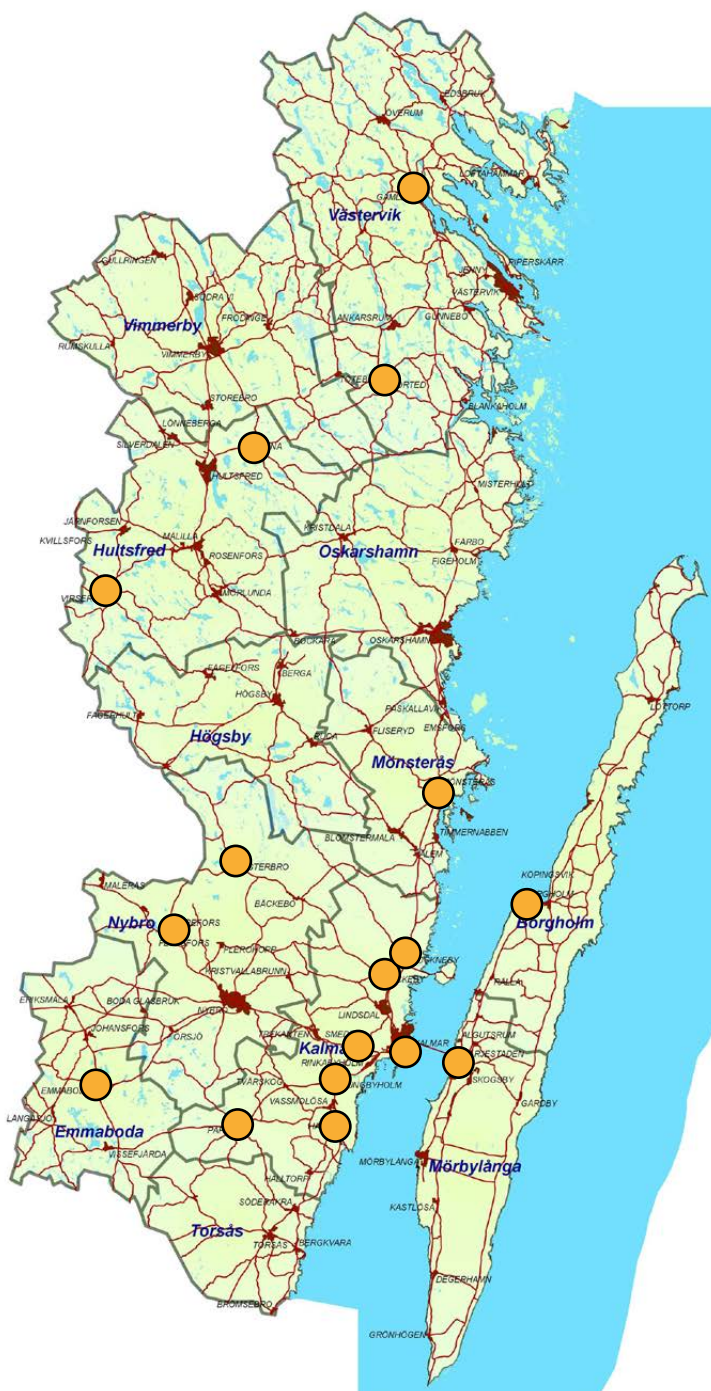
För affisch, se bilaga 2.

Generalrepetition

Jag provade mitt tänkta upplägg på en grupp äldre, fick till mig synpunkter och gjorde några små justeringar innan det blev ”skarpt läge”. Jag provade även konceptet på en grupp högläsare under en inspirationsdag på Kalmar slott där jag också fick till mig värdefulla synpunkter.

30 högläsningbesök från norr till söder i Kalmar län – här har jag varit:

- Kalmar slott, 16/9 2021
- Träffpunkt Ekåsen, Rockneby, 19/10 2021
- Träffpunkt, Äringen Läckeby, 19/10 2021
- Träffpunkt TIC-huset, Kalmar, 2/11 2021 – 2 lässtunder
- Träffpunkt Vänskapens väg, Kalmar 9/11 2021
- Dagverksamhet Ladan, Färjestaden, 9/11 2021
- Träffpunkt Stensbergshemmet, Kalmar, 16/11 – 2 lässtunder
- Träffpunkt Prästkullen, Mönsterås, 30/11 2021
- Kalmar läns museum – kostnadsfritt för allmänheten, 19/1 2022
- Träffpunkt Björkhaga, Påryd, 1/3 2022
- Träffpunkt Ljungbyholm, Ljungbyholm, 1/3 2022
- Träffpunkt Fröjdkulla, Alsterbro, 8/3 2022
- Kalmar läns museum, Litteraturonsdag. I samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.
- Träffpunkt Varvet, Kalmar, 15/3 – 2 besök
- Träffpunkt Stallgården, Orrefors, 22/3 2022
- Allaktivitetshuset Loket, Emmaboda, 22/3 2022
- Ingelstorpsvägen 1, Smedby, Kalmar, 5/4 2022 – 2 lässtunder
- Träffpunkt Ringvägen 13, Virserum, 3/5 2022
- Träffpunkt Skördevägen 6, Vena, 3/5 2022
- Träffpunkt Borgen, Gamleby, 17/5 2022 – 2 lässtunder
- Träffpunkt Sundsgården, Hjorted, 31/5 2022
- Träffpunkt Nynäsgården, Hjorted, 31/5 2022
- Träffpunkt Solrosen, Borgholm, 10 juni 2022
- Träffpunkt Möregården, Hagby, 15 juni 2022 – 2 lässtunder

Högläsningbesök har genomförts i 8 av Kalmar läns 12 kommuner, från Påryd i söder till Gamleby i norr. Jag har inte fått något svar från träffpunkter i fyra av länets kommuner. Deltagarantalet har varit max 8 personer, men på en del träffpunkter har fler deltagare beretts plats. Vi har sällan varit färre än åtta personer. Totalt har jag mött närmare 300 personer – äldre och personal – genom projektet.

Genomförande

En viktig tanke med lässtunden har varit att, med den lokala och regionala litteraturens hjälp, väcka minnen till liv och stimulera till samtal. Jag märkte snart att texterna inte kan vara för långa – hellre korta, kärnfulla texter eller dikter som lämnar plats för samtal mellan de olika styckena. Jag har strävat efter variation och bredd när det gäller ämnen och genrer. Generellt kan sägas att texter från hembygdsböcker och romaner har fungerat som en språngbrygga till samtal medan dikterna har varit mer för njutning. Jag har blandat glädje och sorg, humor och allvar. För hela litteraturlistan, se bilaga 3.

Ett läsbesök har följt samma upplägg på samtliga ställen. Jag har kommit i god tid till träffpunkten för att hinna installera mig, se, hälsa på och

småprata lite med alla innan vi har kört i gång med läsningen. Jag har inlett med att berätta att projektet är finansierat av Familjen Kamprads stiftelse och att tanken är att vi ska ha en trevlig och trivsamt stund tillsammans – man behöver inte känna att man måste säga något, men man får gärna göra det. Vi har gått laget runt och presenterat oss lite kort – namn, var man är ifrån, vad man har sysslat med i livet och vad man har tyckt om och tycker om att göra. Därefter har jag utlovat kaffe ”om en stund” och så har vi börjat. Varje träff har inletts med att jag läst något om den orten vi är i – exempelvis om hur någon författare har skildrat Hjorted, Gamleby eller Vena eller någon äldre tidningsnotis om vad som har utspelat sig någon gång på orten. Gärna något udda eller oväntat.

Vid lässtunden i Vena blev berättelsen om levnadskonstnären Oskar Vicke Larsson särskilt omtyckt. Flera av deltagarna hade egna minnen av diversearbetaren som enligt egen utsago bodde "under palmerna vid Hulingens strand".

Under projektets gång har jag samlat på mig en ”bank” av texter som jag har märkt har uppskattats i de flesta sammanhang. Under inledningen har jag ju kollat av intressen i gruppen och har kunnat anpassa urvalet till detta.

Två texter som jag alltid har läst är kapitlet Annas skor ur Vilhelm Mobergs lättlästa version av *Invandrarna*. En finstämd text av Elvi Karlsson i en sockenbok från Hälleberga, där hon jämför livets sorger och glädjemen med omväxlande ljusa och mörka ränder i en trasmatta, har också varit väldigt uppskattad av såväl kvinnor som män och gett upphov till samtal om vävning och annat handarbete. Dikten Blekt, blått vatten av Carina Gyllerfelt, publicerad i länsantologin *Körverk för 136 röster*, har lett in oss på samtal om de stunder vi verkligen ”känner livet i oss”. Naturskildringar om både skogs- och kustlandskap har gett associationer till deltagarnas egna minnen av naturen, inte sällan från barndomen. Texter om bygdeprofiler och lite mer eller mindre tokiga saker som dessa har hittat på, har väckt stor munterhet. Vid kaffestunden har vi pratat om ditt och datt innan vi har fortsatt med högläsning och samtal.

Folksägner om jättar och drakar eller varför en plats heter som den gör, har också gått hem i grupperna. Poeten Bengt Cidden Andersson som var rörmokare och poet från Läckeby, någon mil norr om Kalmar, är kanske mest känd för diktsamlingen *Hela bollen ska ligga still* som handlar om fotboll. Dessa har varit väldigt populära, men även hans dikter om kamratskap, kärlek och arbetsliv har varit väldigt omtyckta.

Ett annat inslag som alltid har väckt intresse och munterhet, är när jag har haft med mig böcker om dialekter. Ordbok i småländska, listor med dialektala uttryck från Venatrakten och boken *Vi säger så, dö! Om språket i Västervik*. När jag tagit upp väldigt lokala ord och uttryck och uttalat dem, har alla blivit på gott humör, skrattat snällt åt mig som kanske lagt betoningen fel, rättat mig och förklarat betydelsen. Jag har lärt mig

Pigga och intresserade deltagare vid läsbesöket på Stensbergshemmet.

att ’blindsquita’ betyder att en arbetsskygg person gör ett toalettbesök med enda syfte: Att slippa arbeta, till exempel.

Varje träff har avslutats med en frågesport. Jag har lagt ut stora bilder av olika författare på bordet framför oss, läst ett stycke och så har deltagarna fått gissa vem som har skrivit det. Frågesporten har också kunnat användas på ett annat sätt – jag

har inte velat riskera att någon skulle känna sig dum och okunnig. Jag har hållit upp bilden på exempelvis Astrid Lindgren och sagt att jag nu ska läsa ett stycke ur Kajsa Kavat.

Vid flera tillfällen har jag blivit positivt överraskad av deltagare som själva har bjudit på deklamation – alltid utantill – av egenskrivna eller andras dikter. Vi har också sjungit ihop när detta har fallit sig – exempelvis *Varför försaka en enda liten stilla flirt* och *Gå upp och pröva dina vingar*.

I stort sett varje gång har jag upplevt magi. En deltagare, som kanske har suttit tyst och till synes halvsovande under första halvtimmen, börjar plötsligt att minnas och berätta när jag har läst en viss mening i en text. Det har varit lika fantastiskt att uppleva varje gång.

Träffarna har pågått mellan 1 och 1,5 timme vardera och ofta har flera dröjt sig kvar för lite avrundande småprat innan vi har brutit upp. På alla ställen har jag blivit hälsad välkommen tillbaka!

Synlighet

Efter flera av träffarna har jag publicerat ett inlägg om läsbesöket på läns museets sociala medier. Efter att jag har träffat personer med demenssjukdom har sekretessregler inte medgett publicering. Tidningen Barometern har gjort ett reportage vid ett av läsbesöken, i Orrefors, publicerat 23 mars 2022. Vid samtliga publiceringar har det tydligt framgått att projektet är finansierat av Familjen Kamprads stiftelse. Jag har också fått förfrågan om att berätta om projektet vid en av Kalmar domkyrkas boksällskaps träffar våren 2023. Projektet har också synliggjorts genom att jag presenterade det på en inspirationsdag för högläsare inom Studieförbundet Vuxenskolas projekt Läslust hela livet och vid en träff för blivande högläsare på Kalmar läns museum. Programmet har också erbjudits kostnadsfritt som ett onsdagsprogram för den intresserade allmänheten på Kalmar läns museum. Vi berättar också om projektet på läns museets hemsida.

Reflektioner

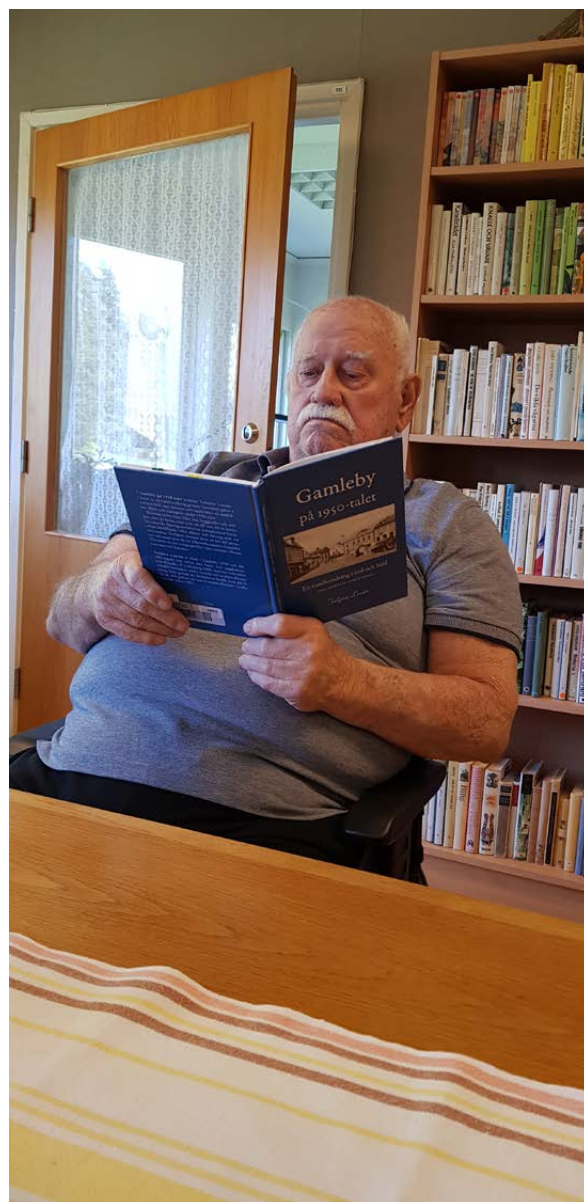
Jag har ju haft förmånen att få besöka många olika träffpunkter/boenden och har mött flera hundra pensionärer och deras personal tack vare projektet. I de allra flesta fall har mina besök varit välorganiserade av personalen som har förberett ett lugnt, avskilt ställe att vara på, samlat ihop gruppen och serverat kaffe och kaffebröd. En eller två undersköterskor har varit med under träffen, vilket har varit en stor fördel och gett ett mervärde. Genom att de känner deltagarna, har de kunnat hjälpa till att föra samtalet framåt: ”Du har ju vävt mycket i din dar, Gerd” eller ”Bo, dina föräldrar jobbade ju på herrgården som Maria läste spökhistorien om.” I några fall har personalen varit stressad och oförberedd på att jag skulle komma. I de fallen har jag haft den förberedande kontakten med en person som sedan inte varit i tjänst den aktuella dagen.

Tre gånger har jag suttit själv med grupperna, utan någon personal närvarande. Det blir inte lika bra – vare sig för mig eller deltagarna. För mig var det så självklart att personal skulle vara med att jag inte ens skrev detta i inbjudan. Den informationen kommer jag garantera att ta med nästa gång!

Grupperna har varit mycket olika sinsemellan. Jag har både mött äldre som lever ett aktivt seniorliv och för egen maskin tagit sig till lässtunden, som är vana läsare och som har varit förtjusta i att prata om känslor och minnen som läsningen har gett upphov till. Jag har mött personer i olika stadier av demenssjukdom och människor med somatiska besvär. I mötet med personer med demenssjukdom har det varit en stor trygghet att ha personal med vid lässtunden. Min upplevelse är att stunden har varit givande på olika sätt för olika deltagare, men att den alltid har förgyllt vardagen för deltagarna.

Fortsättning på projektet I småländska författare

Glädjande nog har Kalmar läns museum beviljats medel till en digital uppföljning av projektet som kommer att genomföras från och med november 2022 till och med november 2023. I det projektet kommer sex digitala lästunder av soffprogramskarakter att spelas in och därefter bli tillgängliga för alla länets äldre. Tanken är att programmen ska ses i grupp på träffpunkter och äldreboenden och ge upphov till samtal och bidra till en trivsamt stund. Min förhoppning är också att den här rapporten med litteraturlista ska fungera som inspiration för personal inom äldreomsorgen och/eller för de högläsare som regelbundet besöker träffpunkter och boenden.

Bo hade mycket att berätta om hamnen i Gamleby på 1950-talet.

En fin lästund med engagerade och välkomnande deltagare – både personal och boende – i Gamleby.

Minnesvärda erfarenheter och samtal från I småländska diktares sällskap

- Damerna på Äringens träffpunkt i Läckeby som bara ville prata om poeten Bengt Cidden Andersson från samma ort hela träffen! Vi läste uteslutande hans dikter och de ville absolut inte höra några andra texter!
- Vid en av träffarna på TIC-huset i Kalmar, läste jag en text ur kåseriboken *Med örat mot provhytten* som skrivits av Lena Danielsson som tidigare drev butiken Lena Form i Kalmar. Det visade sig vara ett lyckokast – samtliga kvinnor i gruppen hade handlat där och det blev ett samtal om hur fin man alltid kände sig i Lenas kläder, hur sedd man blev och hur härligt det var att gå dit.
- I Påryd deltog en man som var svårt rörelsehindrad och hade drabbats av afasi. Han hade tidigare i livet sjungit i dansband och när jag spelade upp en sådan klassiker från min telefon, liksom sjöng han med och såg lycklig ut.
- Vid träffen på Stensbergshemmet hade en kvinna tagit med sig ett fotoalbum från sin ungdom. Då de andra deltagarna var från Kalmar och ungefär i samma ålder, läste jag en text om lokalrevyerna i Kalmar under 1950-talet. Det blev goda samtal om arbetsliv, nöjen och mode!
- Vid högläsningen i Alsterbro deltog en kvinna som var ganska tystlåten. Men när vi läste om Bäckeboom-bomben, den tyska V 2-robot som avfyrades vid den tyska kusten och sedan havererade i skogen nära Bäckebo den 13 juni

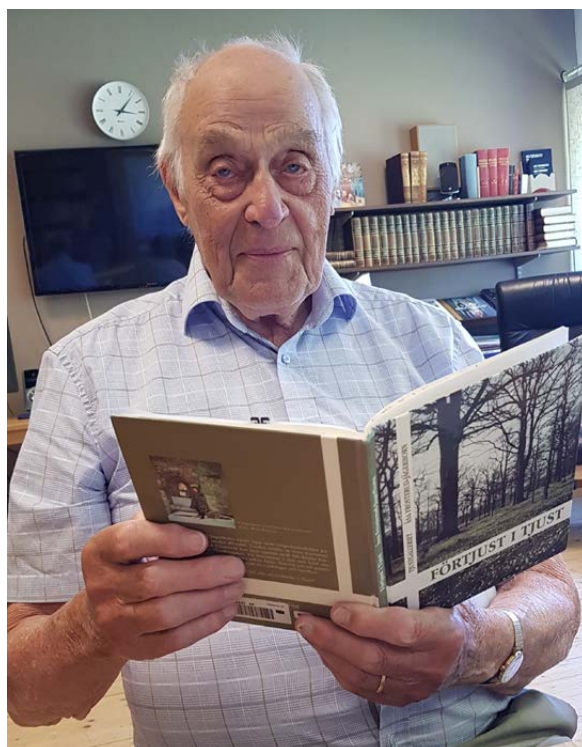
Superlokalt litteratur till varje träff har varit nyckeln till en givande lästund.

1944, väcktes minnen till liv hos henne. Hon berättade hur hon höll på att duka fram eftermiddagskaffe i trädgården, hur det hördes en väldig smäll och hur hon fick skjuts med handlaren Andersson upp till nedslagsplatsen – han fick ha bil under beredskapsåren tack vare sitt yrke. Kvinnan berättade så detaljerat att jag såg bilder framför mig.

- Vid läsbesöket i Alsterbro deltog även en annan kvinna, Astrid, som själv hade skrivit dikter i sitt liv. Hon deklamerade några av dem – fritt ur minne och hjärta. Kvinnan var djupt troende och hennes kristna tro speglades i hennes dikter.

Frestande godfika har förgyllt läsbesöken. I Emmaboda bjöds på Smålandskringlor.

Att bläddra i böckerna efter läsningen har varit en trevlig avrundning på träffarna.

- Deklamation av dikter blev det även i Gamleby där Per-Arne läste dikter som han både hade skrivit själv – på dialekt – och dikter av Gustav Fröding. Jag blev nyfiken på hans kärlek till Fröding och frågade honom hur den hade väckts. Han berättade då att en lärarinnan i småskolan hade satt en bok av Fröding i händerna på honom då hon trodde att han skulle ha behållning av det. Jag blev rörd när jag tänkte på denna lärargärning som gett upphov till en livslång relation till poeten och hans verk.
- Ingrid i Virserum som, efter att jag hade läst en dikt av Pälle Näfver, berättade att hennes pappa och Pälle var goda vänner under hennes uppväxt. Familjerna bodde grannar och den skivastuga som nu är museum, stod från början på tomten till Ingrids föräldrahem. Hennes pappa och Pälle Näfver monterade ner stugan, timmerstock för timmerstock, och satte sedan upp den igen på Pälle Näfvers tomt.

Röster om I småländska diktares sällskap

”En trevlig läsning med ditt lugna sätt gör att det blir en härlig stämning i rummet. Det blev även många spontana samtal. Då jag frågade de boende hur de upplevde förmiddagen så var det bara positivt.”

Evelyn Fridenmyr, Träffpunkt Fröjdekulla, Alsterbro

”Mycket igenkänning och minnen kom upp och även intressanta saker om diktarna som vi inte hört innan. Väldigt roligt! Det var verkligen en mycket uppskattad stund bland våra besökare. Dessutom är Maria helt perfekt person, för att läsa, berätta och bjuda in till samtal. Besökarna på Träffpunkten ville gärna ha flera tillfällen av detta.”

Ewa Johnsson, Träffpunkt Ekåsen, Rockneby

”Hos oss blev det mycket positivt bemött i bägge grupperna du hade. Det pratas fortfarande om hur trevligt det var när du läste högt. Just detta att du läste en liten stund, reflekterade och diskuterade och alla blev sedda av dig. Para ihop foto med text var också väldigt populärt och lätt att anpassa efter den grupp man har. Det var uppskattat och tankeväckande även att få känna sorg, glädje, skratta...”

Gunilla Tyrbo, Träffpunkt Stensberg, Kalmar

”Jag fick så goda ord om att du kom. Du är sååå välkommen igen - dom undrade när du kommer tillbaka!”

Ylva Petersson, Träffpunkterna Björkhaga i Påryd och i Ljungbyholm

”Så roligt! Det var en mycket trevlig stund tillsammans med Maria, hon fångade både brukarna och personalen med sitt glada sätt och trevlig läsning. Det var en fin dag med härliga läsoplevelser i båda grupperna! Maria var superduktig på att fånga var och en i gruppen och läste med sådan ingivelse. Hon får gärna komma tillbaka till oss!”

Åsa och Cissi, Träffpunkt Borgen, Gamleby

Deltagarna fördjupar sig i en annan deltagares fotoalbum med bilder från Kalmar på 1950-talet.

”Det var mycket trevligt och väldigt uppskattat av våra besökare vid Träffpunkt Solrosen, vi pratade om det i dag vid fiket. De kände sig delaktiga och sedda, och vill gärna att vi får fler besök. Bra projekt av Kalmar läns museum. Fint initiativ av Familjen Kamprads stiftelse.”

Cecilia Lindgren, aktivitetssamordnare, Träffpunkt Solrosen, Borgholm

Vid träffen på Möregården i Hagby blev det ett kärt återseende mellan läns museets Maria Kanje och Aina Johansson. Aina var bibliotekarie i Hagby när Maria var barn. Maria har gått på Ainas sagostunder, fått boktips av henne och pratat läsoplevelser med henne på 1980-talet. Vid läsbesöket i Hagby slöts cirkeln igen!

I småländska och öländska diktares sällskap

Ett program med härlig högläsning och goda samtal
om deltagarnas egna liv och minnen

ERBJUDANDE
TILL BESÖKARE
OCH PERSONAL VID
TRÄFFPUNKTER
I KALMAR LÄN

Hej!

Tack vare stöd från Familjen Kamprads stiftelse kan Kalmar läns museum nu erbjuda ett innehållsrikt program på träffpunkter i Kalmar län – helt utan kostnad för er!

I programmet utgår vi från kortare texter och dikter av både äldre och nutida författare och poeter från Småland och Öland. Tanken är att högläsningen ska väcka minnen och associationer bland deltagarna och ge upphov till goda samtal i gruppen. Kanske blir det också en frågesport av typen ”Vem skrev vad”? Hursomhelst är tanken att vi ska ha en trivsamt, trygg och trevlig stund tillsammans!

Vi erbjuder 30 besök mellan 19 oktober 2021 och 22 februari 2022. Först till kvarn gäller! Programmet går att boka i första hand alla tisdagar med undantag för skolloven under denna period.

Antalet deltagare är begränsat till 8 personer per tillfälle, exklusive medföljande personal. Vill fler komma? Då bokar vi förstas in två tillfällen efter varandra samma dag med en stunds mellanrum.

Programmet är cirka 1-1,5 timmar inklusive fika. Respektive träffpunkt ordnar kaffe och kaffebröd. Vi fikar efter ungefär halva tiden.

Låter det intressant? Kontakta Maria Kanje, producent på Kalmar läns museum, via e-post: maria.kanje@kalmarlansmuseum.se för bokning och mer information.

Kolla gärna med deltagarna om det är någon särskild dikt eller text som de vill höra så ordnar vi förstas det!

Varmt välkommen med er anmälan!

Programmet genomförs naturligtvis i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Familjen Kamprads stiftelse
The Kamprad Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

Om Kalmar läns museum och samarbetet med Familjen Kamprads stiftelse

Kalmar läns museum har under flera år, tack vare medel från Familjens Kamprads stiftelse, haft förmånen att kunna genomföra olika program tillsammans med äldre vid boenden och träffpunkter i hela Kalmar län. Det har handlat om studiecirklar, ett program om beredskapstiden i Kalmar län, anpassade visningar i dialogform av

olika utställningar på läns museet och så kallade guldkantsbesök på museet. Under arbetet med utställningen På vakt mot supermakt – Kallt krig och varmt vardagsliv i Kalmar län 1946-1991, var äldre länsbor medproducenter och bidrog med sina livsberättelser, fotografier och föremål till utställningen.

Välkommen på högläsning

Familjen Kamprads stiftelse och Kalmar läns museum har den stora glädjen att bjuda in till en stunds högläsning med producent Maria Kanje från Kalmar läns museum.

Kom och lyssna när Maria bjuder på härlig högläsning av texter från öländska och småländska författare som vi sedan tillsammans samtalar om.

Varmt välkommen!

DATUM:

TID:

PLATS:

ANMÄLAN:

Familjen Kamprads stiftelse
The Kamprad Family Foundation for Entrepreneurship, Research & Charity

Litteratur till I småländska diktares sällskap

- Ahlsén, M: *När jag var ung*. (2020)
- Algutsboda hembygdsförening: *Algutsboda sockenbok. En bok om hembygden*. (2021)
- Andersson, Cecilia: *I vikens mörker*. (2021).
- Antologi: *Körverk för 136 röster: Texter från Kalmar län*. (2020) Red: Andersson, A & Folkesson, T.
- Barometerens förlag: *Alla tiders Kalmar*. (1993)
- Andersson, Bengt Cidden: *Bengt Cidden Anderssons samlade*. (1998)
- Andersson, Bengt Cidden: *Hela bollen ska ligga still*. (1999)
- Brunk Holmkvist, K: *Midsommar*. (2018)
- Bråtenius, Anna & Martinelle, Susanne: *Livmedikus Axel Munthe Konsten att leva*. (2020)
- Christoffergilletts krönika: *Våld, förbrytelser och ond, bråd död* (2016)
- Christoffergilletts krönika: *Berättelser från Södra kyrkogården* (2019)
- Danielsson, Lena: *Med örat nära provrummet*. (2010)
- Dokumentation i glasbruksbygd: *Orostider. Minnen från tiden kring första och andra världskriget*. (1992)
- Dokumentation i Glasbruksbygd: *Adel, präster och vanligt folk – tusen år i Hälleberga*. (2008).
- Edholm, Isa: *Kvinnohistorier: Fanny Kamprad, Mary Quant och 83 andra kvinnor*. (2001)
- Elisabeth Bergstrand-Poulsensällskapet: *Den gömda skatten. Tio bearbetade noveller av Elisabeth Bergstrand-Poulsen och Gertrud Lilja med samtalsfrågor*. (2021).
- Erlandsson, L: *På väg: Trygg famn, säker hamn* (2020).
- Fellke, Jens: *Först och störst. Nedslag i Vimmerby tidnings historia 1856-2006*. (2006).
- Fellke, Jens mfl. *Rebellen från Vimmerby* (2002)
- Folkesson, Tove: *Kalmars jägarinnor*. (2014)
- Folkesson, Tove: *Sund*. (2015)
- Folkesson, Tove: *Den stora kyrkan*. (2021)
- Friberg, Margit: *Fåken. Ur: Mitt liv är en våg*. (1947)
- Frosterud Jägerhorn, Åsa: *Förtjust i Tjust*. (1996).
- Frosterud Jägerhorn, Åsa: *I nöd och lust – dass och lusthus till nytta och nöje* (1999)
- Frosterud Jägerhorn, Åsa: *Om stenar kunde tala. Sagor, sägner och sanna historier om Tjustbygden* (2019)
- Gerdin, Kjell: *Ska vi gå på bio? Om Borgholmsbiografen och dess filmer*. (2019).
- Hedlund, Tom: *Röster på Öland* (2005)
- Herlitz-Gezelius, Ann Marie: *Orrefors – Ett svenskt glasbruk*. (1984).
- Hjertqvist, Hans: *Västervik i mitt hjerta. 80 reportage publicerade i Västervikstidningen 1998-2007*. (2008).
- I Glasriket Människan – Miljön – Framtiden: *Dom kallar oss Pukebergarna*. (1982)
- I Glasriket Människan – Miljön – Framtiden: *Orreforsaren i glasriket* (1982).
- I Glasriket Människan – Miljön – Framtiden: *”Potellbruket” i Glasriket. Alsterbro Glasbruk 1871-1969*. (1982.)
- Jansson, Torsten: *Öland – en guldkantad historia* (2016)
- Jern, Eric: *Bäckebo-krönikor. Införda i Barometern 1955-1981. Samlade av Georg Gustafsson*.

- Johansson, Anders: *Kalmarbilder*. (1994)
- Johansson, Anders: *Bilkungen i Glasriket*. (2012)
- Johansson, Anders: *Småland. En socken, en lärarinna, en distriktssköterska, ett kommunalråd och nästan evig sommar*. (2012).
- Jonsson, Magdalena: *Alsterbro glasbruk. Kulturhistorisk guide i glasbruksmiljö*. (2018). Utgiven av Länsstyrelserna i Kalmar och Kronoberg.
- Källström, Roger och Petersson, Hans: *Vi säger så, dö! Om språket i Västervik*. (2021).
- Lanzén, Torbjörn: *Gamleby på 1950-talet. En rundvandring i ord och bild*. (2013)
- Larsson, Lars: *Historier och berättelser från Södermöre*. (2018)
- Lilja, Gertrud: *Den ensamma och andra noveller*. (1926).
- Linde, Skotte & Ottosson, Kenneth: *Kalmar i mannaminne*. (2010)
- Lindgren, Astrid: *Kajsa Kavat och andra barn*. (1963)
- Lindgren, Barbro: *Bladen brinner*. (1973).
- Lindgren, Barbro & Bard, Magnus: *Det är roligt att veta bäst*. (2007)
- Löfgren, Fredrik, Westerlund, Jacob & Flobrant, Jon: *Ölänningar*. (2019).
- Madeland, O: *Peter Lorenz Sellergren En småländsk väckelsepräst*. (2014)
- Magnell, Gitta: *Skälby kungsgård – en barndomsberättelse*. (2011)
- Magnell, Ola: *Vällingklockan. Sångtext*. (1977)
- Melin, Per: *Boken om Lindås*. (2010)
- Moberg, Vilhelm: *Utvandrarna* (1949)
- Moberg, Vilhelm: *Invandrarna* (1952)
- Nettervik, Karl Lindqvist & Claes Evenäs, red: *Författare i Småland*. (1998)
- Nilsson, Bosse: *”Vi å de våe” Berättelser från 1900-talet om oss i Hulterstad socken*. (2021)
- Nilsson, Jonny: *En resa genom tidernas Mönsterås*. (2011)
- Nilsson, Jonny: *Mönsteråsborn. Mitt liv på Åsen och andra ställen*. (2013)
- Nilsson, Johnny: *Den siste Mönsteråsaren*. (2017)
- Nilsson, Rolf: *Badortstidens Borgholm*. (1995)
- Nordström, Jan: *Hemligheten*. (2017)
- Nordström, Jan: *Tillsammansheten*. (2011)
- Ohlsson, Richard: *En gång i Kalmar*. (2018).
- Palmqvist, M: *Prästen med grönt hår*. (2018)
- Petersson, Harald: *Hjorted i svunnen tid*. (1968).
- Rydstedt, Anna: *Samlade dikter*. (2018)
- Sallnäs, Hilding: *Småländskt och öländskt. Några författarporträtt*. (1985)
- Sjögren, Ulla: *Vi ölänningar 5*. (1984).
- Smålands akademi: *Småland – en kärleksförklaring*. (2014)
- Smålands akademi: *Småländska förebilder och föregångare*. (2011)
- Södergren, Nina: *Härlig är jorden*. (1982)
- Södergren, Nina: *Blå är mina önskningar*. (1990)
- Södergren, Nina: *Där ljuset svämmer över*. (2003)
- Södergren, Nina: *Gulsparens sju toner*. (1995)
- Södergren, Nina: *I fågelspråket. Dikter*. (2005)
- Södergren, Nina: *Hålla glädjen pyrande*. (2014)
- Södermöre hembygdsförening: *Södermörekrönikan 2021*. (2021).

Södermöre hembygdsförening:
Södermörekrönikan 2022. (2022).

Theander, L: *Bilder från gamla Nybro* (1991)

Theander, L: *Bilder från Nybro brunn* (1997)

Tjustbygdens kulturhistoriska förening:
Tjustbygden 2009 (2009).

Wahlberg, Karin: *Än finns det hopp*

Wahlberg, Karin: *Livet går vidare* (2015)

Wahlberg, Karin: *Lätta ditt hjärta* (2018)

Vena hembygdsförening: *Vena-bygden*. (1978)

Vennberg, K: *Dikter 1944-1960*.

Vennberg, K: *Dikter 1971-1990*.

Vi smålänningar, tidskrift. Nr 12-13 1977, nr 34 och 35 1979, nr 69 och 70 1983, nr 94 1987.

Virserums hembygdsförening: *Virserum hembygdsbok 2018*. (2018).

Virserums hembygdsförening: *Virserum hembygdsbok 2019*. (2019).

Virserums hembygdsförening: *Virserum hembygdsbok 2020*. (2020).

Vissefjärda hembygdsförening: *I Dackebygd: En bok om Vissefjärda*. Årgång 2015. (2015)

Wollin, Malin: *Malin från Skaftnäs*. (2011).

Åhman Owetz, E: *Sköna Maj*. (2021)

Åkerbo hembygdsrets: *Öländsk bygd 2022*. (2022).

Åkerman, P: *Sällsamheter i Småland. Del 4: Kalmarbygden*. (1992)

Dikter/texter av:

Pär Lagerkvist

Ola Magnell

Pelle Näver

Bo Setterlind

Nina Södergren

Digitala källor:

Institutet för språk och folkminnen: *Södra Öland berättar. En webbutställning om immateriella kulturarv i ett världsarv*. Avläst 1/11 2021.

<https://www.isof.se/lar-dig-mer/webbutställningar/sodra-oland-berattar>

Adress Box 104,
S-392 21 Kalmar

Telefon 0480-45 13 00

E-post info@kalmarlansmuseum.se
Webb kalmarlansmuseum.se

